

Første næstformand (Torben Lund):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Tredje behandling af lovforslag nr. L 39:

Forslag til lov om ændring af ophavsretsloven og fotografiloven. (Vederlagsordning for uindspillede bånd).

Af Ole Vig Jensen (RV) m.fl.
(Fremsat 8/10 91. Første behandling 5/11 91. Betænkning 29/4 92. Anden behandling 5/5 92. Lovforslaget optrykt efter anden behandling).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget
vedtoges med 59 stemmer (S, SF og RV) mod 50 (KF, V, FP, CD og KRF).

Første næstformand (Torben Lund):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 67:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en kommission om børns og unges erhvervsarbejde.

Af Poul Erik Dyrhund (S) m.fl.
(Fremsat 7/2 92. Første behandling 28/2 92. Betænkning 6/5 92).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslaget sattes først til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslaget
vedtoges uden afstemning.

Forslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

*Forhandling***Anders Mølgaard (V):**

Jeg synes, dette beslutningsforslag er udtryk for en ret deprimerende udvikling. Jeg føler, der er en skjult dagsorden i det, som altså bakes op af Socialdemokratiet, SF og Kristeligt Folkeparti.

Hvis man læser beslutningsforslaget og bemærkningerne igennem, er det helt klart, at det er alle de negative sider ved børns fritidsjob, der lægges vægt på. Det er åh så farligt, at unge har et arbejde, det begrænser børns og unges indlæringsmuligheder, det begrænser de unges muligheder for at få en fornuftig uddannelse; der er ingen grænser for alle de negative ting, der åbenbart er forbundet med, at unge arbejder.

Jeg synes, det er deprimerende at se, at man har valgt i beslutningsforslaget at lægge trykket på alle de negative sider ved de unges fritidsjob, og jeg håber og forventer selvfølgelig, at der også bliver mulighed for at se på de positive sider ved fritidsjob, når kommissionen skal i gang. Jeg tænker på, at det giver mulighed for ansvarlighed, mulighed for at lære at tjene sine egne penge, mulighed specielt for de bogligt svage for at få nogle sejre uden for skolen.

Jeg synes i det hele taget, at dette beslutningsforslag smager af, at man ønsker at banke alle de unge hjem på børneværelset, og dér kan de så blive pakket ind i cellofan og overladt til heavyrockmusik, grutegneserier og computerkrigsspil. Det er åbenbart meget mere sundt, end at unge har et sundt fritidsjob som flaske-drenge i Brugsen eller avisbude, eller hvad de nu laver.

Jeg synes som sagt, at det er en meget uheldig skjult dagsorden, der er i dette beslutningsforslag. Hvis man skal være venlig, kan man sige, at det måske ikke er bevidst, at trykket

[Anders Mølgaard]

lægges dér, men hvis man ikke er så venlig, så fristes man til at tro, at det, der ligger bag, virkelig er et ønske om at få kriminaliseret unges fornuftige forhold til fritidsjob.

Jeg mener, det ideelle er en fornuftig vekselvirkning mellem skole, fritidsjob og sunde fritidsinteresser. Det næste, vi så kan forvente fra forslagsstillernes side, er nok, at der i næste samling kommer et forslag om, at vi skal have nedsat en kommission, der skal undersøge, hvor farligt det er for unge at bruge skateboard, løbe på rulleskøjter eller gå til ridning, for sandheden er, at de aktiviteter hver især er væsentlig farligere end unges fritidsjob. Jeg synes, at det er en trist tendens, og jeg mener i det hele taget, at man er i gang med at gøre de unge og børnene en bjørnetjeneste.

(Kort bemærkning).

Glønborg (KRF):

Jeg ville virkelig kunne forstå, at hr. Anders Mølgaard er bedrøvet, hvis det hang sådan sammen, som hr. Anders Mølgaard beskriver det, men jeg håber da, at hr. Anders Mølgaard i hjertet vil glæde sig, når jeg kan fortælle ham, at han totalt har misforstået hensigten med dette forslag.

Når der ikke er tale om at undersøge de positive sider ved børns beskæftigelse, er det, fordi de er indlysende. Der er overhovedet ingen grund til at lave en kommission til at undersøge de positive virkninger, for vi ved jo da alle sammen, at de er der; men for at børns og unges arbejde ikke skal forsvinde ud af virkeligheden, er det nødvendigt, at vi tager fat på at undersøge de problemer, der er.

Hensigten er altså ikke at hindre unges fornuftige fritidsarbejde. Hensigten er at gøre det muligt på en god og positiv måde at lade de unges og børnenes fritidsarbejde fortsætte. Jeg håber virkelig, at hr. Anders Mølgaard så kan glæde sig sammen med os.

Poul Erik Dyrlund (S):

At hr. Anders Mølgaard som talsmand for Venstre prøver at trække de negative sider frem omkring det forslag, vi nu skal tage stilling til, kan ikke komme som nogen overraskelse for dette Ting.

Socialdemokratiet har gang på gang, når vi har diskuteret disse forslag – både under førstebehandlingen og i den diskussion, der har

været under udvalgsarbejdet – fremhævet det positive element i, at børn og unge er beskæftiget i fritidsjob. Vi betragter det som positivt, at de unge mennesker gennem fritidsjob får en indføring i det virkelige arbejdsliv, og det vil vi til enhver tid være med til at støtte.

Men når man følger med i den offentlige debat og ser de uheldige eksempler på børns og unges fritidsjob, der bliver gravet frem, hvordan de kommer til skade osv., er det lige så klart, at der er en række negative elementer. Det er disse negative elementer, vi ønsker en nærmere belysning af, og det er derfor, vi har beskrevet kommissoriet, som det er beskrevet.

Der er ingen grund til at bruge tid og kræfter på de positive elementer, men vi skal have undersøgt, hvad årsagen er til de negative signaler, som kommer, og ingen kan argumentere sig fra, at de er i dagspressen og i samfundsdebatten hver evig eneste dag.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

I Fremskridtspartiet har vi også undret os ganske meget over det forslag, der nu skal endeligt vedtages. Det, der har undret os aller mest, er Kristeligt Folkepartis rolle i sagen. At Kristeligt Folkeparti er gået på den socialistiske galej, som dette forslag er udtryk for, er ganske uforståeligt – ganske uforståeligt, må jeg sige.

Ordet forældre har ikke været nævnt her fra talerstolen, undtagen i Anders Mølgaards ganske udmærkede tale. Socialdemokratiet og Kristeligt Folkeparti har ikke nævnt forældrene med et eneste ord. Forældrene har ansvaret for deres børn, og det er også forældrene, der afgør, om og i hvilket omfang deres børn skal arbejde, hvor de skal arbejde, og på hvilke betingelser de skal arbejde. Det synes jeg at de tre partier, der bærer dette forslag igennem, skulle skrive sig bag øret. Ansvarsbevidste forældre kunne da aldrig drømme om at lade deres børn arbejde et sted, hvor det var uforvarsomt.

Det, hr. Glønborg vil opnå med dette forslag, er, at børnene trækkes væk fra det arbejdsmarked, som de er så forfærdelig glade for at være på, og jeg synes, at Kristeligt Folkeparti gør sig skyldig i en kæmpe misforståelse ved at være med til at bære et sådant forslag igennem.

[Poul Nødgaard]

Efter dette forslag skal vi behandle beslutningsforslag nr. B 68 – og det er af nogenlunde samme skuffe – hvor Kristeligt Folkeparti også vælter sig i armene på socialisterne for at få vedtaget et tåbeligt forslag.

(Kort bemærkning).

Anders Mølgaard (V):

Først en kommentar til hr. Glønborg. Det var glædeligt, at hr. Glønborg sagde, at der var en masse positive ting ved fritidsarbejde, men hvis hr. Glønborg lægger mærke til de værdiladninger, der ligger i bemærkningerne til beslutningsforslaget, så er de udelukkende negative. Under punkt. 3 i kommissoriet står der f.eks.: »... den pressede økonomiske situation i familierne...«, under punkt. 2 tales om erhvervsarbejdets »konsekvenser for skolegangen, fritiden, familielivet og valget af uddannelse og erhverv« osv., lutter negative udtryk hele vejen igennem.

Jeg ville være tryk, hvis hr. Glønborg og hr. Poul Erik Dyrland ville love, at det analysearbejde, som kommissionen åbenbart skal foretage, ikke vil medføre, at hr. Glønborg og hr. Poul Erik Dyrland og deres partifæller vil bruge analysearbejdet som argumentation for at skabe nye restriktioner; som sagt vedtages af et politisk flertal i Folketinget, altså flere restriktioner, der bare skubber de unge længere og længere ind på børneværelset. Jeg ville være tryk, hvis hr. Poul Erik Dyrland ville love, at det ikke er det, der er formålet.

Når man læser beslutningsforslaget, kan man kun opfatte værdiladningerne på den måde, at hr. Poul Erik Dyrland mener, at der næsten kun er negative sider. Jeg vil spørge hr. Poul Erik Dyrland: Får vi så i næste samling et beslutningsforslag om, at vi skal have en kommission om de negative sider ved at køre på skateboard og ved ridning, boksning og motocross? Bliver det det næste?

Dernæst vil jeg sige, at det var rystende at høre hr. Poul Erik Dyrland sige: »Der er ingen grund til at bruge tid og kræfter på de positive elementer.« Hvad er det dog for en indstilling? Man kan da ikke behandle et problem i en helhed, hvis man har det udgangspunkt, at der ikke er grund til at bruge tid på de positive ting. Er det en ny socialdemokratisk strategi, at man ikke skal bruge tid på de gode ting?

Som helhed synes jeg at dette beslutningsforslag bærer præg af, at man ønsker en kriminalisering af sunde fritidsjob, og at man i det hele taget forsøger at skabe noget, der ligner en hetz imod dem.

(Kort bemærkning).

Tommy Dinesen (SF):

Jeg fatter ærlig talt ikke, at hr. Anders Mølgaard kan hidse sig op over, at der skal laves en undersøgelse af børns erhvervsarbejde. Som tilhører til denne debat får man da det ud af det, at Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet er imod at sikre et bedre arbejdsmiljø, men hvis en undersøgelse af børns og unges arbejde er socialistisk, så er jeg stolt af at være socialist, hr. Anders Mølgaard. Jeg fatter ikke, at man kan hidse sig op på den måde. Lad os da stille og roligt gennemføre en undersøgelse og se, hvad vi kan bruge den til. Og skulle der så være nogle steder – og det er der, det ved man jo allerede i dag – hvor der er behov for restriktioner eller lovgivning, så gennemfører vi det da bare. Det kan jeg da ikke tro at man ville være imod – i hvert fald ikke Venstre og De Konservative, måske Fremskridtspartiet – men det ville da være komplet tåbeligt.

Og når man tager skateboards med i denne debat, kunne man da også nævne fodbold. Det er da meget muligt, at fodbold giver flere skader end en hvilken som helst tænkelig arbejdsmiljøsygdom – det er der da ingen tvivl om. Men der er da ingen, der vil lovgive imod fodbold og skateboard, for det er jo et fritidsproblem. Der er forskel på det, man bliver sat til at lave og får betaling for i arbejdstiden, og hvad man ellers laver i fritiden. Det troede jeg også der var andre end os der var indstillet på.

(Kort bemærkning).

Glønborg (KRF):

Jeg vil godt lige gøre hr. Poul Nødgaard opmærksom på, at det somme tider ville være en fordel at lytte til det indlæg, der kom før man afleverede sit eget, planlagte indlæg, og derefter tog under overvejelse at lade være med at aflevere det, fordi det faktisk allerede er besvaret.

Men foruden denne opfordring til at høre efter, hvad jeg sagde i mit første indlæg, skal jeg

[Glønborg]

da gerne udbygge det lidt og endnu en gang forklare, at Kristeligt Folkeparti har den klare overbevisning, at Socialdemokratiet og SF, som har forfattet dette forslag – som vi altså kan støtte – ikke har til hensigt at ødelægge mulighederne for børns og unges sunde fritidsarbejde, og det tror jeg da heller ikke at Venstre og Fremskridtspartiet ønsker. Så skal vi derfor ikke i al stilfærdighed lade denne kommission udføre sit undersøgelsesarbejde og derefter tage stilling til, om der er behov for nogle reguleringer på enkelte områder?

Kristeligt Folkeparti lider ikke af socialistforskrækkelse. Hvis Socialdemokratiet og SF laver noget fornuftigt, vil vi selvfølgelig arbejde sammen med dem, ligesom vi gør med de borgerlige partier, når de kommer med noget fornuftigt. Jeg kan ikke forstå, hvorfor vi skal strides om det her. Det drejer sig jo om, at forældrene også i fremtiden trygt skal kunne lade deres børn og unge have et fritidsarbejde; så det er en støtte og en hjælp til forældre, arbejdsgivere og lovgivere.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrland (S):

Det var hr. Poul Nødgaards bemærkninger vedrørende forældrenes rolle, der fik mig til at bede om ordet igen, for det er jo oplagt – og det har vi i øvrigt også sagt tidligere fra Socialdemokratiets side – at erfaringerne viser, at et meget stort antal forældre ikke har været klar over, hvad deres børn udsættes for på arbejdspladsen.

Når vi i forslaget pkt. 4 peger på, at kommissionen skal kigge på spørgsmålet om ansættelseskontrakter, er det netop på baggrund af, at forældrene bør bringes ind i billedet, og det fremgår også klart af bemærkningerne til punkt. 4, at vi netop ønsker, at indehaverne af forældremyndigheden skal spille en rolle her.

Så skal jeg i øvrigt sige til hr. Anders Mølgaard, at det er jo helt klart et spørgsmål om, hvordan øjnene ser og ørerne hører. Det er klart for mig, at hr. Anders Mølgaard ønsker at overse de store problemer, der findes, når 220.000 børn er beskæftiget i fritidsjob. Der er helt oplagt en lang række negative effekter, og det er dem, vi skal have hevet op til overfladen og analyseret for at se, om vi kan afhjælpe dem. Det er det, det handler om, det er derfor, vi vil have nedsat kommissionen, det er for at

belyse disse ting. Vi nedsætter ikke kommissionen for at trække alle de positive ting frem, dem ved vi godt at befolkningen kender, også langt, langt ind i Venstres rækker, tror jeg. Hr. Anders Mølgaard har i hvert fald givet udtryk for, at man godt kender de positive effekter; det gør vi også i Socialdemokratiet, men vi vil gerne have belyst de negative effekter.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Vi kan diskutere spørgsmålet her i timevis, men det tror jeg nu ikke vi skal, for det er et spørgsmål om holdninger.

Jeg skal gentage, for at hr. Poul Erik Dyrland og hr. Glønborg helt klart kan forstå det: Fremskridtspartiet har den holdning, at børnene tilhører forældrene, og at det er forældrene, der drager omsorg for deres børn. Det, vi ser nu, er en offentlig omklamring af forældrene, hvor det offentlige kommer og siger: Nu skal vi nok bestemme, hvad der er godt og hvad der er skidt for jer. Nej, lad os bede til, at al denne offentlige indblanding bliver taget af bordet. Det vil give frihed, og det er netop frihed, vi ønsker, også for forældrenes ret til at værne om deres børn.

Tænk bare på alle de undersøgelser og kommissioner og alt det skidt og møg, vi har! Der ligger i stakkevis af rapporter på området – jeg kan gå op på mit kontor og finde 17 rapporter, der helt nøjagtigt beviser det, som Socialdemokratiet, SF og Kristeligt Folkeparti nu vil have undersøgt på ny. Nej, hvor kan jeg blive tosset over sådan noget!

(Kort bemærkning).

Anders Mølgaard (V):

Jeg vil heller ikke gøre mere for at forlænge debatten, men jeg synes, det er principielt vigtigt at få markeret fronterne her, for det er dybest set et spørgsmål om principper. Det drejer sig ikke kun om unges fritidsjob, det drejer sig dybest set også om børneopdragelse og om, hvordan vi kan sikre, at den kommende generation lærer betydningen af ordet ansvarlig – ikke bare som teori i samfundsorientering eller i klassens time, men i virkelighedens verden. For der findes, hr. Poul Erik Dyrland, virkelig en verden uden for termovinduerne på skolen, hvor utroligt det end lyder.

[Anders Mølgaard]

Så vil jeg sige til Socialistisk Folkepartis ordfører, at det var dog rystende at høre, hvad der blev sagt. Ordføreren sagde, at det er noget helt andet med skateboards og fodbold, for det foregår i fritiden. Jamen det er jo også fritidsjob, vi taler om, det foregår også i fritiden. Det er børnenes, de unges og forældrenes ansvar at klare tingene; jeg kan overhovedet ikke se forskellen mellem at være flaskedreng i Brugsen eller gå med aviser efter skoletid og at spille fodbold. Og det er jo også belyst og dokumenteret, at det er væsentlig farligere, medfører flere knoglebrud, at dyrke f.eks. skateboard- eller rulleskøjteløb end at have et fritidsjob. Det er indiskutabelt.

Jeg synes, det er glædeligt, at arbejdsministeren har sagt, at han ikke mener, der er behov for flere restriktioner. Men jeg er overbevist om, at forslagsstillernes formål med beslutningsforslaget er at få den nødvendige dokumentation for, at man kan fortsætte rutschebaneturen og indføre endnu flere restriktioner, og så kører rouletten videre. Det ender altså med – det er måske ikke meningen fra forslagsstillernes side, men det ender det med – at om 10 eller 20 år sidder de 20-årige hjemme på børneværelset, og så siger vi til dem: Nu skal I være ansvarlige, nu skal I klare en uddannelse selv, nu skal I flytte hjemmefra, og nu skal I lære at arbejde. Indtil da har mor redt deres seng, og de har bare hørt musik i deres fritid, for det er det eneste, der er rimelig ufarligt.

Og jeg synes endelig, at jeg vil sige her til sidst – og så har jeg ikke tænkt mig at forlænge debatten for mit eget vedkommende – at det er grotesk, når forslagsstillerne siger, at der er ingen grund til at belyse de positive sider, det er rigeligt at belyse de negative sider. Hvordan kan man nogen sinde vurdere nogen som helst ting i deres helhed, hvis man kun vil fokusere på de negative sider? Er det en typisk socialdemokratisk tankegang?

(Kort bemærkning).

Else Marie Mortensen (S):

Debatten svinger sig jo højt op, men jeg vil nøjes med at indskyde en stiltfærdig saglig bemærkning, specielt rettet til hr. Poul Nødgaard.

Jeg har rent faktisk erfaring fra næsten 11 års arbejde som socialrådgiver i fagforeningerne. Jeg har siddet med mange børn, der er

kommet til skade, er blevet invalideret, og jeg kan forsikre hr. Poul Nødgaard for, at de forældre, der har været med ved de samtaler, godt kunne have ønsket sig, at det offentlige havde blandet sig lidt i, hvad der foregår på arbejdspladserne.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Det, der bringer mig herop, er fru Else Marie Mortensens sidste udtalelse. Det lyder jo som om, at hvis samfundet laver en stribe af restriktioner, kunne vi undgå alle ulykker og den slags. Vi har også en færdselslov i Danmark, men der dræbes alligevel 700 mennesker på vore landeveje om året, så uanset om alle disse socialistiske tanker bliver gennemført, vil det aldrig være muligt at undgå disse ting hundrede procent. Det er og bliver stadig forældrenes ansvar, når børnene arbejder.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning vedtoges med 56 stemmer (S, SF og KRF) mod 51 (KF, V, FP, CD og RV).

Første næstformand (Torben Lund):

Dette vil blive meddelt arbejdsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 68:

Forslag til folketingsbeslutning om forebyggelse af vold mod børn og unge på arbejdsmarkedet og af arbejdsskader.

Af Poul Erik Dyrland (S) m.fl.

(Fremsat 7/2 92. Første behandling 28/2 92. Betænkning 6/5 92).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Kirkegaard):